

Aan de slag met de Omgevingswet

Rapportage

Bedrijveninventarisatie DSO / Omgevingsloket

Inhoud

Inhoud.....	2
Leeswijzer.....	4
Waarom deze inventarisatie?.....	5
Wat gebeurt er met de resultaten van de inventarisatie?.....	6
De verkenningsfase.....	7
Inleiding.....	7
Vragen.....	7
DSO techniek.....	7
Stabiliteit en robuustheid.....	7
Gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid.....	8
Oefenen.....	8
Open Stelsel.....	8
Machtigen.....	9
Verzoeken om extra functionaliteiten en/of content.....	9
Proces en planning.....	9
Wetgeving.....	9
Communicatie.....	10
Vindbaarheid informatie.....	10
Vindbaarheid Omgevingsloket.....	10
Media.....	10
Bekendmaken / promotie Omgevingswet en DSO/Omgevingsloket.....	10
Aandacht voor werkdruk bij gemeenten voor en na inwerkingtreding.....	10
Content.....	10
Beschikbare/ ontbrekende content, en vragen over de content:.....	10
Content: kaartmateriaal/geo.....	11
Content: vindbaarheid.....	12
Content: werkprocessen en procedures.....	12
Opvolging/ acties na fase 'verkennen'.....	12
Stakeholderverdeling en interactiegraad dialoogronde 'Verkennen'.....	13

De verrijkingfase	14
Inleiding.....	14
Thema: (Oefenen met) het DSO/Omgevingsloket.....	14
Oefenomgeving (zelfstandig oefenen)	14
Werkplaatsen (begeleid).....	14
Content.....	14
Hulpmiddelen en ondersteuning	15
DSO-functionaliteit	15
Thema: Communicatie/ informatieve content ten behoeve van websites	16
Thema: Betrokkenheid.....	16
14 (hoofd)aandachtspunten.....	16
Stakeholderverdeling bij stap Verrijken	18
De voorkeurenfase	19
Inleiding.....	19
Top 3.....	19
Overige aandachtspunten	19
Vervolgacties	20
Stakeholderverdeling bij stap Voorkeuren.....	21
Bijlage: Tabellen verdeling stakeholders per stap in het proces.	22
Tabel 1: Verkennen	22
Tabel 2: Verrijken.....	23
Tabel 3: Voorkeuren	23

Leeswijzer

Voor u ligt de (eind)rapportage van de online bedrijveninventarisatie DSO / Omgevingsloket die heeft plaatsgevonden van maart tot en met juni 2022.

De online bedrijveninventarisatie bestond uit 3 interactieve rondes, waarbij vertegenwoordigers van verschillende stakeholders en/of brancheorganisaties uit het bedrijfsleven met elkaar in gesprek zijn gegaan over het DSO / Omgevingsloket.

Per ronde is een deelverslag opgemaakt dat separaat beschikbaar is.

In dit document vindt u een samenvatting van de resultaten van de 3 interactieve rondes.

Graag wil ik iedereen bedanken voor zijn of haar deelname en waardevolle inbreng om in een gezamenlijke dialoog elkaar te bevragen en te helpen bij het beter begrijpen, het eigen maken en het toepassen van het DSO / Omgevingsloket voor het bedrijfsleven.

We zijn er nog niet over uitgepraat.

Graag blijf ik in gesprek over het DSO / Omgevingsloket met alle betrokkenen.

Met vriendelijke groet,

Roland Willemsen

Implementatiemanager DSO bedrijfsleven
Programma Aan de slag met de Omgevingswet
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Waarom deze inventarisatie?

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van de Omgevingswet. Het DSO, voor veel partijen beter bekend als het Omgevingsloket, is het online domein waar onder andere omgevingsvergunningen kunnen worden aangevraagd en bedrijven informatie vinden welke regels gelden voor hun activiteiten.

Het stakeholderinventarisatie traject is voorafgegaan door een eind 2021 uitgevoerde quick-scan GAP analyse om te komen tot de beste aanpak om te bepalen welke implementatie ondersteuning het bedrijfsleven nodig heeft in de aanloop naar inwerkingtreding van de Omgevingswet en ingebruikname van het DSO.

De GAP die het bedrijfsleven ervaart is ontstaan tijdens de ontwerp en ontwikkel fases van het DSO omdat het voornamelijk is ontwikkeld in overleg met bevoegde gezagen, waarbij het bedrijfsleven onvoldoende is meegenomen in het proces van de ontwikkeling van het systeem. Incidenteel werd het bedrijfsleven bijgepraat, maar er werd geen of te weinig terugkoppeling ervaren over wat er met de feedback vanuit het bedrijfsleven werd gedaan. Vanaf de zomer van 2021 is dit structureel opgepakt en verbeterd maar ontbreekt het aan mankracht om een substantieel gedeelte van het bedrijfsleven mee te nemen in het doorontwikkelproces. Het is belangrijk om het bedrijfsleven, dat stress van de inwerkingtredingdatum (IWT) ervaart, het comfort en vertrouwen te geven dat met het DSO/ omgevingsloket de continuïteit van dienstverlening is geborgd.

Door het bedrijfsleven te blijven betrekken bij de doorontwikkeling, oefenen en testen van het DSO wordt het vertrouwen opgewekt dat de continuïteit van dienstverlening geborgd is en dat er binnen de mogelijkheden meegedacht kan worden over verbeteringen in het doorontwikkelproces na IWT.

In samenspraak met bevoegde gezagen kan er vorm en inhoud gegeven worden aan gebruikersvriendelijkheid, beschikbaarheid en geborgde continuïteit van dienstverlening, ook voor het bedrijfsleven. Dit mede gebaseerd op het feit, dat processen, relaties en inhoud continu integraal verbonden zijn met de in te zetten DSO-techniek.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, vervangt het DSO de huidige voorzieningen ruimtelijkeplannen.nl, omgevingsloket online (OLO), activiteitenbesluit internetmodule (AIMonline) en meldpunt bodembescherming.

Bedrijven, overheden, belangen-, branche- en uitvoeringsorganisaties gaan met het DSO / Omgevingsloket werken. We hebben daarom via een online platform de dialoog met het bedrijfsleven gevoerd en geïnventariseerd welke vraag- en aandachtspunten er nog bestaan. Tevens hebben we gevraagd aan welke oplossingen vanuit het bedrijfsleven gedacht wordt. Genoemde partijen hebben in de periode maart t/m juni op dit platform met elkaar het gesprek gevoerd om een eenduidiger beeld te krijgen hoe het DSO/ Omgevingsloket werkt en waar eventuele aandachtspunten zitten.

De inventarisatie vond volledig online plaats in de 4 onderstaande stappen. Per stap hebben de deelnemers ruim de tijd gekregen om hun vragen en zorgpunten in te brengen en om op

elkaar te reageren. Per stap is de input van de dialoog verwerkt en is een verslag opgesteld, dat weer ten behoeve van de volgende stap is gebruikt.

Wat gebeurt er met de resultaten van de inventarisatie?

In de online dialoog met andere belanghebbenden en experts zijn door de deelnemers directe vragen ingebracht en antwoorden opgehaald. Daar is de dialoog voor bedoeld.

Per stap is een tussenrapport gemaakt, met een FAQ (frequently asked questions). De ingebrachte vragen en zorgpunten zijn door IPLO en waar nodig door DSO-ontwikkelaars en andere betrokken experts gezien en voorzien van een reactie. Eventuele wensen zijn beoordeeld op haalbaarheid en wenselijkheid en meegenomen in de reguliere procedures voor de (door)ontwikkeling van het DSO. Indien positief beoordeeld, worden zij opgenomen in de planning. Indien zij niet wenselijk of haalbaar zijn dan wordt dat gemotiveerd teruggekoppeld. Op deze wijze optimaliseert het DSO.

Voor de duidelijkheid: de tips, wensen en verbeterpunten die in dit platform aan de orde zijn gekomen, worden niet automatisch allemaal verzilverd. Het is wel de bedoeling om terug te koppelen waarom een issue wel of niet wordt ingewilligd.

De verkenningsfase

Inleiding

In de eerste dialoogronde 'Verkennen' van de inventarisatie is diverse stakeholdergroepen aan de hand van 7 vragen gevraagd naar hun eerste gedachten over de ingebruikname van het DSO/ Omgevingsloket.

Dat heeft geleid tot veel reacties op de gestelde vragen en geeft inzicht in de vragen, inzichten, zorgen, wensen, ideeën en verwachtingen die er leven ten aanzien van het DSO/ Omgevingsloket.

Vragen

Aan de hand van de volgende zeven vragen hebben we tijdens de Verkenningsfase een dialoog op gang gebracht:

Vraag 1 Als u naar de informatie over het DSO/Omgevingsloket kijkt (op aandeslagmetdeomgevingswet.nl, iplo.nl of andere kanalen), welke vragen en/of observaties roept dit bij u op?

Vraag 2 Waarom is het DSO/Omgevingsloket voor u van belang?

Vraag 3 Welke toekomstplannen heeft u voor uw organisatie, waarbij het DSO/Omgevingsloket een belangrijke rol speelt?

Vraag 4 Wat vindt u belangrijk om rekening mee te houden bij de ontwikkeling van het DSO/Omgevingsloket?

Vraag 5 Welke obstakels ziet u bij de implementatie van het DSO/Omgevingsloket?

Vraag 6 Welke goede ervaringen en/of best practices zou u het DSO/Omgevingsloket willen meegeven?

Vraag 7 Heeft u een andere dringende vraag over het DSO/Omgevingsloket die nog niet aan bod is gekomen?

De input die we aan de hand van deze vragen hebben verzameld, is onder te verdelen in een aantal onderwerpen, zoals de techniek achter het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), communicatie, content, proces en planning, wetgeving, oefenen. In onderstaande samenvatting vindt u de informatie terug aan de hand van die onderwerpen.

DSO techniek

Stabiliteit en robuustheid

Het DSO moet stabiel zijn en blijven, ook bij 'aanpassingswerkzaamheden' aan het digitale systeem. Bedrijven willen ervaren dat verstoringen vlot worden opgelost.

Gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid

Er wordt aandacht gevraagd voor gebruiksvriendelijkheid per doelgroep. Het voorstel is om een aparte ingang te maken voor bedrijven door middel van een tegel 'regels voor bedrijven'.

Er wordt gevraagd om meer verduidelijkingsmogelijkheden in het loket (i'tje voor meer informatie): legenda in de viewer (regels op de kaart), melding van leges op een logischere plek, en aandacht voor eenheid in terminologie.

Er wordt naar mogelijkheden gevraagd die al in het systeem zitten, zoals de mogelijkheid om als ondernemer je project in onderdelen in te voeren en aan te vragen. Men weet dat (nog) niet.

Het DSO bevat nu al heel veel plannen en documenten (onder andere vanuit ruimtelijkeplannen.nl). Hoe kan daar slim op gefilterd worden, zodat de informatie relevant en behapbaar wordt?

Oefenen

Er is behoefte aan handleidingen, werkplaatsen en zelfklikdemo's.

Zijn gebruikers als het midden- en kleinbedrijf (MKB) al betrokken in werkplaatsen om te oefenen met het DSO? Wat zijn hun ervaringen/ bevindingen en zijn deze deelbaar?

Het bedrijfsleven heeft behoefte aan instructies over de werking van de functionaliteiten in het Omgevingsloket, zoals projectlocatie kiezen, filters toepassen. Ook welkom is instructie hoe te oefenen en hoe met meerdere accounts tegelijk te werken. Er is behoefte aan informatie en instructie hoe projecten per medewerker kunnen worden toegewezen (denk aan bedrijven met honderden aanvragen en meldingen per week).

Hoe en waar kan een oefenend bedrijf zien welke oefenwerkzaamheden en activiteiten beschikbaar zijn? (En hoe moet de kruismatrix geïnterpreteerd worden?)

Is er voldoende capaciteit om alle opmerkingen, storingsen en hick-ups te ontvangen en ze vervolgens snel op te lossen?

Een aantal deelnemers weet niet waar ze de testomgeving kan vinden of merkt op dat de testomgeving niet voldoende is gevuld om goed te kunnen oefenen. Zie verder het onderwerp Content.

Open Stelsel

In het Open Stelsel voor Derden (OSvD) kan worden aangesloten via API's (Application Programming Interface). Met API's kan de computer/software van de initiatiefnemer direct communiceren met het DSO. De vraag is of, en hoe grootgebruikers uit het bedrijfsleven kunnen aansluiten op dat Open Stelsel. Documentatie en handleidingen om de API's te kunnen toepassen, zijn dan ook handig.

Machtigen

Hoe wordt rekening gehouden met (nuts-)bedrijven die hun vergunningaanvragen uitbesteden aan derde partijen? Kunnen we hen gemakkelijk machtigen voor het aanvragen van onze vergunningen? Wat is het verschil tussen ketenmachtiging voor e-herkenning en machtigen binnen het Omgevingsloket?

Verzoeken om extra functionaliteiten en/of content

Er wordt gevraagd naar:

- Relevante invulformulieren
- Bij een vergunningscheck goede vragenboom opstellen. Bijvoorbeeld bij vergunningsvrij is het essentieel te weten of plan ook qua veiligheid in omgeving mogelijk is. Dat maakt opnemen beperkingengebied van derden noodzakelijk
- Uitzonderingen via een apart kanaal
- Duidelijk herkenbare functies voor het bedrijfsleven. Het huidige ontwerp en de huidige indeling zijn vooral gericht op burgers. Het bedrijfsleven ziet het liefst een aparte landingspagina voor bedrijven, met tegels per branche.
- Bij iedere stap de kaart met de projectlocatie in beeld houden
- Tussentijds opslaan bij vergunningscheck
- Duidelijke(re) uitleg in de helptekst over het onderscheid: vergunning, melding, informatieplicht
- Contextgevoelige helpteksten
- Uitleg over de werking van kaartlagen
- Per branche top 10 meest gekozen activiteiten tonen
- Alle antwoorden van de vergunningscheck mee overnemen naar de aanvraag of melding
- Menufunctie 'Regels op de kaart' naar beneden op de homepage en 'Regels voor bedrijven' in de menubalk
- Tijdreizen moet mogelijk zijn

Proces en planning

Door diverse deelnemers wordt gevraagd naar een planning: wat wordt wanneer opgeleverd en wanneer kan men oefenen? Een overzicht helpt om de verwachtingen te managen in de interne organisaties. Naar aanleiding hiervan is de roadmap Route2022 geactualiseerd en uitgebreid met items voor het bedrijfsleven.

Wetgeving

De Omgevingswet zegt op diverse plaatsen niks over de Wet natuurbescherming.

Het is nog onduidelijk hoe provinciale beleidsregels over stikstof straks gaan werken in de Omgevingswet. Wordt voor een initiatiefnemer duidelijk wat er voor hem waar geldt?

Bedrijven maken zich zorgen over hoe de gemeentelijke beleidsvrijheid om integrale afwegingen te maken versus sectorale wetgeving gaat lopen.

Is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in het DSO wel voldoende ingeregeld? Inclusief voorwaarden om met de 1e fase Wkb mee te mogen doen?

Communicatie

Vindbaarheid informatie

Een aantal deelnemers geeft aan op zoek te zijn naar verplichtingen ten aanzien van participatie en kan deze niet vinden.

Onbekendheid met de vraag hoe vergunningen moeten worden aangevraagd onder de Omgevingswet.

Hoe weet je welke plicht geldt en of je een aanvraag of melding moet doen?

Hoe weet je wanneer en waar je iets in moet dienen?

Vindbaarheid Omgevingsloket

Niet iedereen heeft ervaring opgedaan met het DSO/Omgevingsloket. De functionaliteiten die al wel beschikbaar zijn in het DSO/Omgevingsloket, worden niet altijd goed gevonden.

Media

Door alle aandacht in de media vinden enkele deelnemers het lastig om te achterhalen wat de waarheid is.

Bekendmaken / promotie Omgevingswet en DSO/Omgevingsloket

Er wordt gevraagd hoe bedrijven zelf hun achterbannen goed kunnen informeren over de Omgevingswet en wat het DSO voor hen kan betekenen?

Andersom wordt ook gevraagd of er voorlichting komt waaruit bijvoorbeeld blijkt in welke situaties een ondernemer wel of niet iets hoeft te doen.

Aandacht voor werkdruk bij gemeenten voor en na inwerkingtreding

De gemeente is de 'spin in het web' rond aanvragen en dat zou een vertragend effect op de aanvragen kunnen hebben. Worden de informatiestromen (met name bij gecombineerde aanvragen) goed en effectief gecoördineerd door (met name) de gemeente? Een aantal respondenten verwacht bij de overgang van Omgevingsloket online (OLO) naar DSO drukte bij het bevoegd gezag. Dit zou vergunningprocedures onnodig en regelmatig kunnen vertragen. Kort voor invoering zal er een grote bult aan aanvragen binnenkomen via het OLO bij gemeenten en provincies. Worden daar voorbereidingen op getroffen? Is er ook extra capaciteit om de 'eerste lichter' die gaat aanvragen onder het DSO te ondersteunen? Zowel voor bedrijven als voor overheden?

Content

Beschikbare/ ontbrekende content, en vragen over de content:

- Kan niet alle wetgeving in één DSO-portaal komen?
- Het DSO staat geen aanpassingen/aanvullingen toe op type verzoek Melding terwijl hiervoor een aantal complexe toestemmingen mee ondersteund wordt (onder andere

- rijkswegen en ProRail). Komt er in de toekomst de mogelijkheid om wel een aanpassing/aanvulling te doen op type verzoek Melding?
- Kan er een uitleg komen hoe je regels kunt vinden in het DSO?
 - En een duidelijke beslisboom?
 - De respons is nogal massief: hele regelingen verschijnen in beeld. Kan dat ook anders?
 - We hebben behoefte aan overzicht van beperkingengebieden en indieningsvereisten voor kabels en leidingen.
 - Hoe wordt informatie van verschillende overheden tegelijk getoond of gebruikt in het DSO?
 - Kun je het bevoegd gezag wijzigen bij een aanvraag?
 - Hoe zien bedrijven voorgenomen wijzigingen in regelgeving?
 - Hoe zwaar wordt het je aangerekend als je een foutje maakt bij een aanvraag of melding (vinkje te weinig zet of iets vergeet). Ziet de behandelend ambtenaar dat?
 - De vergunningscheck en aanvraagformulieren bepalen in grote mate de gebruiksvriendelijkheid van het DSO/Omgevingsloket.
 - Bedrijven krijgen bijvoorbeeld ook vragen/informatie over wonen. Dat is niet logisch. Actie: schiftingsvraag opnemen zodat de informatie die je door moet nemen, wordt beperkt.
 - Stimuleer inrichting van activiteiten, gebieden, vergunningscheck en indieningsvereisten op basis van werkzaamheden. En samenhang hiertussen. Het is moeilijk om inzicht te verkrijgen in de samenhang van de aangevraagde activiteit met andere gerelateerde activiteiten/werkzaamheden.
 - Zorg ervoor dat de vragenbomen controleerbaar zijn. De respondent die dit opmerkt, ziet vragenbomen die bestaan uit Rijksregels én provinciale regels én gemeentelijke regels én waterschapsregels. Wie checkt dat deze vragenboom klopt? En blijft kloppen?
 - Wanneer worden de provinciale regels in het DSO geladen? Vermijd dat er allerlei links komen naar gemeenten/Omgevingsdiensten voor informatie. Informatie die in DSO kan, moet ook in DSO direct getoond worden. Gemeenten hebben de taak dit actueel te houden (bijvoorbeeld de prijs van omgevingsoverleg). En de afspraak moet zijn dat informatie in DSO leidend is.
 - Er zijn rode driehoekjes waar bevoegde gezagen nog geen checkformulieren hebben aangeleverd. De ondernemer moet dan weer aan de slag (neem contact op met uw gemeente, waterschap, et cetera). De respondenten geven aan dat ze het lastig vinden dat ze deze checkformulieren daarom nog niet kunnen laten zien aan hun achterban.
 - Bedrijven willen met het DSO net zo snel kunnen zien welke regels er gelden als nu (ruimtelijke plannen, OLO, Activiteitenbesluit Internet Module (AIM), risicokaart, enzovoort). Er lijken nog behoorlijk wat check- en aanvraagformulieren te ontbreken.

Content: kaartmateriaal/geo

Zorg ervoor dat bepaalde basisdata op basis van geometrie direct beschikbaar zijn indien nodig voor de beoordeling. Onder de Omgevingswet is naar verwachting meer vergunningsvrij mogelijk. Het is daarom essentieel dat de aanvrager weet of een en ander qua veiligheid van de omgeving ook mogelijk is. Daarvoor is het opnemen van een beperkingengebied van derden (bij omgevingsplannen) noodzakelijk (bijvoorbeeld assets van nutsbedrijven).

Content: vindbaarheid

We zijn gewend aan de vragenbomen van OLO en AIM. Kunnen die niet overgenomen worden? Dat voorkomt veel verkeerde hits bij het zoeken.

Brzo-bedrijven (straks: Seveso-bedrijven) moeten als activiteit 'Brzo/Seveso' opgeven. Als adviseur denk je daar wel aan (hopelijk), als bedrijf zelf mogelijk niet. Je 'doet' immers geen Seveso, je bent een Seveso-bedrijf omdat je de activiteit 'gevaarlijke stoffen opslaan' doet. Dit is onlogisch.

Als een ondernemer zoekt op 'werkzaamheden' moet hij bij voorkeur aan de hand van een getoonde lijst de branchespecifieke werkzaamheden makkelijk kunnen vinden. Ga termen gebruiken die ondernemers begrijpen en zorg ervoor dat bij aanvragen de juridische activiteiten ook met normale mensentaal gevonden kunnen worden.

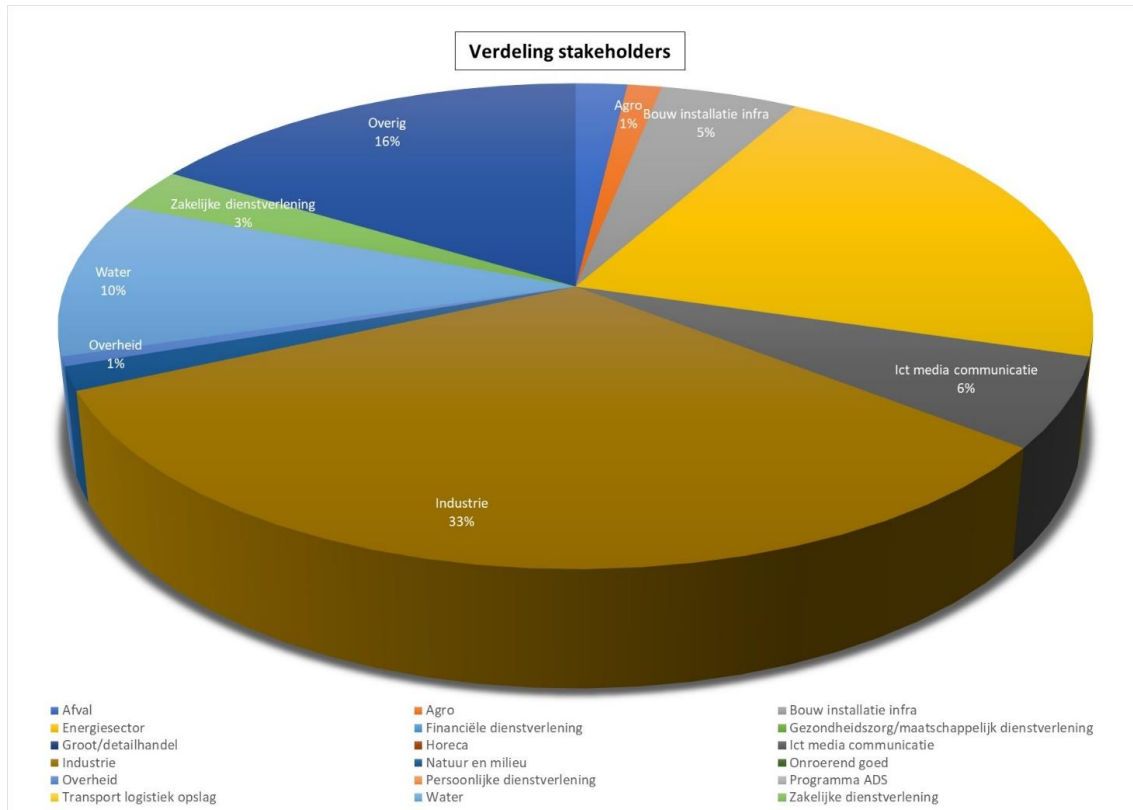
Content: werkprocessen en procedures

Hoe krijgt de ondernemer inzicht in de voortgang van de behandeling van zijn aanvraag? Ontwerp-omgevingsplannen (of in een aantal gevallen ontwerpbestemmingsplannen) moeten ook in het DSO getoond kunnen worden. Het heeft geen zin een initiatief aan een bestemmingsplan/omgevingsplan te toetsen dat binnenkort wordt vervangen door een nieuw plan. Dan wil je dit initiatief aan beide plannen kunnen toetsen. En als het initiatief niet inpasbaar is, wil je hierover tijdig in gesprek kunnen gaan met gemeente/provincie (eventueel ook waterschap).

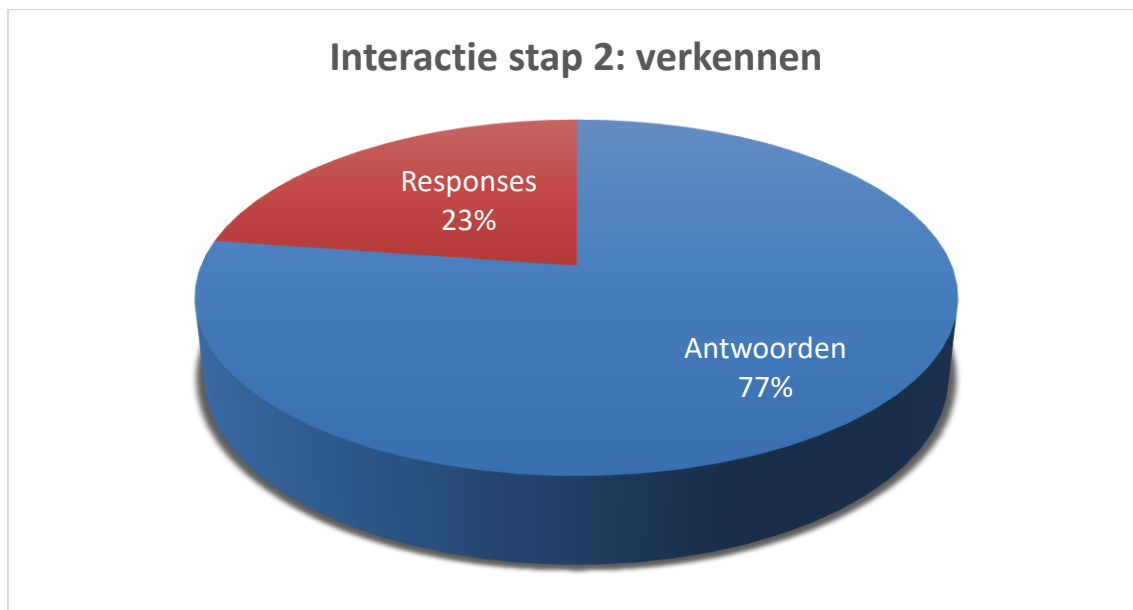
Opvolging/ acties na fase 'verkennen'

Een grote hoeveelheid (+/- 400) vragen, opmerkingen en bevindingen is opgehaald in de fase verkennen. Op alle vragen, opmerkingen en bevindingen is gereageerd door IPLO en/of DSO-experts. Uit de complete lijst is een FAQ met veertien meest gestelde vragen samengesteld en de complete lijst met alle reacties is beschikbaar voor zowel bedrijven als overheden. De resultaten uit deze fase zijn besproken in een terugkoppelmoment met het bedrijfsleven en later dit jaar wordt nogmaals een terugkoppelmoment georganiseerd.

Stakeholderverdeling en interactiegraad dialoogronde 'Verkennen'

NB: in de bijlagen zijn de tabellen opgenomen met de procentuele verdeling.

De verrijkingfase

Inleiding

In de tweede dialoogronde 'Verrijken' van de inventarisatie is diverse stakeholdergroepen gevraagd om ideeën en suggesties voor de 6 thema's die in de eerste dialoogronde door hen zelf zijn benoemd.

Dat heeft geleid tot veel nieuwe inzichten, verdiepende (vervolg)vragen, zorgen, wensen, ideeën en verwachtingen die er leven ten aanzien van het DSO / Omgevingsloket.

We hebben alle input samengevat in 14 aandachtspunten die we in de laatste dialoogronde hebben voorgelegd aan de deelnemers om hierin een voorkeur aan te geven.

Hieronder vindt u de samenvatting van alle antwoorden en reacties van de door alle deelnemers ingevoerde content en een overzicht van de stakeholderverdeling tijdens de stap verrijken.

Thema: (Oefenen met) het DSO/Omgevingsloket

Oefenomgeving (zelfstandig oefenen)

Een deel van de deelnemers aan de inventarisatie heeft nog niet geoefend met het DSO/Omgevingsloket. Oefenende bedrijven willen graag zelfstandig kunnen oefenen in een omgeving die stabiel is zonder (nep) testdata van overheden, maar die wel voldoende content bevat om ook realistische en complexere projecten te kunnen beproeven. Het blijkt bij het bedrijfsleven nog onvoldoende bekend dat er een (stabiele) DMO (demo) omgeving beschikbaar is om te oefenen naast de (meer dynamische) PRE (preproductie-)omgeving.

Werkplaatsen (begeleid)

Het blijkt dat belangenorganisaties en bedrijven behoefte hebben aan begeleide werkplaatsen met herkenbare cases bij het oefenen met het DSO/Omgevingsloket. De oefenvraag is breder dan alleen het DSO/Omgevingsloket. Bedrijven willen ook oefenen met de werkprocessen rondom planvorming en participatie.

Men mist een uitleg/overzicht van nieuwe functionaliteiten in het DSO ten opzichte van de huidige voorzieningen.

Content

Bedrijven die oefenen, lopen regelmatig vast omdat ze werkzaamheden/activiteiten die voor hen relevant zijn, (nog) niet kunnen vinden.

Testers signaleren verschillen in het opzoeken/vinden van regels ten opzichte van de huidige voorzieningen. Voor veel regels (werkzaamheden/activiteiten) zijn in de oefenomgeving van het DSO nog geen checkformulieren aanwezig. Dit leidt tot meldingen dat de vragenbomen voor bepaalde werkzaamheden nog niet gevonden kunnen worden. Bevoegd gezagen hebben

in de oefenomgeving weinig beperkingengebieden gepubliceerd waardoor daar nog nauwelijks mee geoefend kan worden.

Er worden vragen gesteld over praktische zaken in het DSO. Denk aan inzicht in gegevens die een activiteit vergunningplichtig maken, de status van een aanvraag tonen, de vraag of AVOI (Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur) wordt geïntegreerd in het DSO.

Er is inzicht nodig bij gemaakte keuzes, zoals bij het tonen van (de grote lijst met) regels van alle overheden bij het aanklikken van 1 bepaalde locatie.

Het doorverwijzen 'vraag bij uw gemeente...' wekt irritatie op.

Deelnemers kunnen moeilijk onderscheid maken welk deel van de content in de oefenomgeving productiewaardige data betreft en welk deel test (nep-)data.

Men vraagt om duidelijke gestructureerde digitale aanvraagformulieren.

De input op de vraag naar veelgebruikte activiteiten wordt gedeeld met de koepels van de bevoegd gezagen. Ten aanzien van trefwoordgebruik is uniformiteit belangrijk. Het helpt als trefwoorden (eventueel qua naam) gerelateerd zijn aan regelgeving. Nutsbedrijven en andere organisaties die assets in het publieke domein hebben, vinden het belangrijk dat overheden rekening houden met de bescherming van die assets en veiligheidszones c.q. beperkingengebieden opnemen in het omgevingsplan of de omgevingsverordening.

Hulpmiddelen en ondersteuning

Bedrijven die willen oefenen, weten niet goed waar te beginnen of bij wie ze vragen kunnen stellen. Er zijn onvoldoende handleidingen beschikbaar. Een *quick reference card* zou een goede toevoeging zijn. Testers uit het bedrijfsleven hebben behoefte aan aansprekende branchespecifieke oefenvoorbeelden.

Testers verwachten content op productieniveau in de DSO-oefenomgeving. De op technisch en functioneel testen gerichte oefenomgeving is dat niet. Dat is bij bedrijven onvoldoende bekend.

DSO-functionaliteit

Onder de huidige wetgeving wordt naast de landelijke voorzieningen [Omgevingsloket online \(OLO\)](#), [Activiteitenbesluit Internet Module \(AIM\)](#) en [Ruimtelijke Plannen](#) ook nog gebruikgemaakt van lokale online systemen van overheden, OV-bedrijven, meldpunt bodemkwaliteit, e-mail en door commerciële partijen aangeboden loketsoftware zoals WoW Portaal en AVOI-manager. Er is opgemerkt dat in AIM in 1 keer een melding kan worden ingediend en daarna de geldende regels kunnen worden gedownload. In het DSO zijn 'indienen melding' en 'opvragen maatregelen op maat' 2 aparte functies. Dat maakt het DSO/Omgevingsloket minder gebruikersvriendelijk.

Thema: Communicatie/ informatieve content ten behoeve van websites

Op de websites kan meer informatie worden opgenomen over de mba's (milieubelastende activiteiten). Het hoe en waarom van mba's, en hoe straks de vergunningen worden verleend. Deelnemers hebben duidelijke wensen aangegeven met betrekking tot dit onderwerp.

Bedrijven hebben vragen over de (werking van de) Omgevingswet, over 'meervoudige aanvragen' en bepaalde specifieke onderwerpen zoals de veranderingen als gevolg van het loslaten van de onlosmakelijkheid en de gevolgen daarvan voor milieubelastende activiteiten.

Informatie op de website is niet makkelijk vindbaar: hoe kun je je aanmelden voor een testomgeving, waar vindt men oefencasussen en waar zijn staalkaarten elektriciteit en gas?

Er wordt gevraagd om de staalkaart 'Elektriciteit en Gas in het Omgevingsplan' op te nemen op de websites van IPLO en VNG.

Thema: Betrokkenheid

Er is behoefte aan informatie over welke wijzigingen al gepland waren, maar die nog moeten worden uitgerold en wanneer.

Deelnemers worden graag betrokken via deelnemerssessies. Terugkoppeling wat met de input gebeurt (via platform zoals COGO-, NWO- en DSO-dagen). Via softwareleveranciers.

Bedrijven bereiden zichzelf voor op ingebruikname DSO/Omgevingsloket door deelname aan gebruikersgroep WoW portaal/DSO-werkgroep. Verdiepen in het DSO/Omgevingsloket en het oefenen kosten veel tijd; daar komen bedrijven nog onvoldoende aan toe. De oefencontent is (nog) niet representatief voor de productieversie van het DSO. En er is weinig content van provincies en waterschappen te vinden.

Bedrijven en overheid kunnen elkaar helpen in de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Omgevingswet door ervoor te zorgen dat zaken van nationaal belang goed geborgd worden.

14 (hoofd)aandachtspunten.

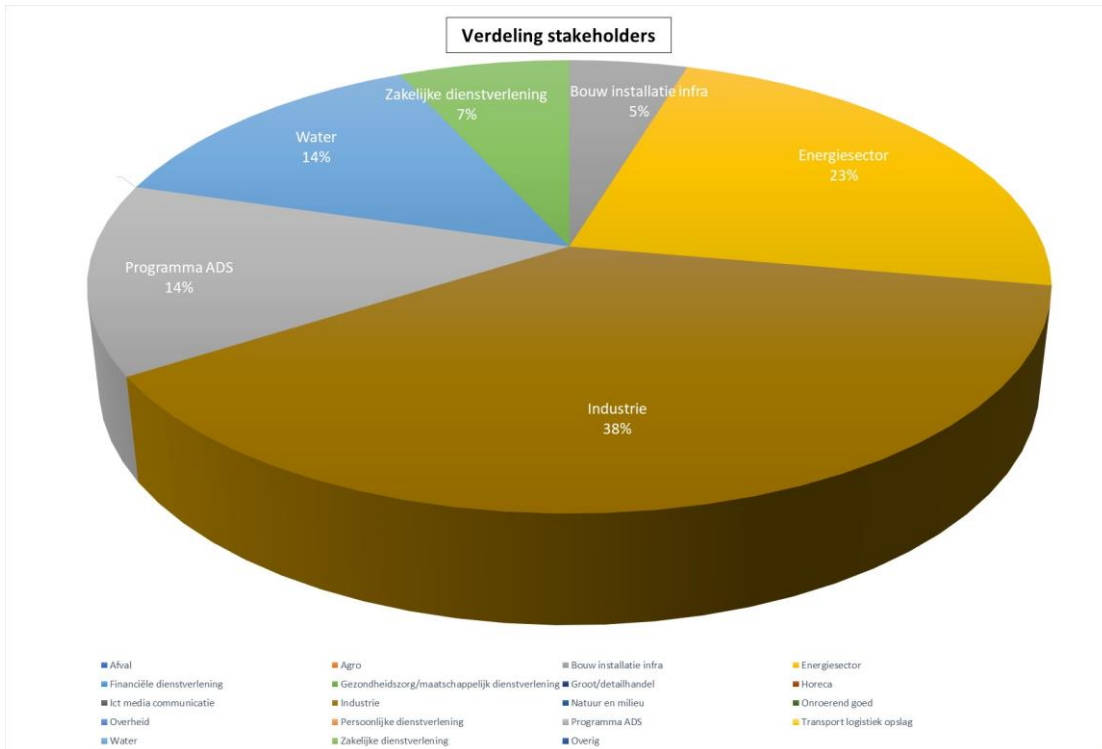
Onderstaande (hoofd)aandachtspunten worden voorgelegd in de stap voorkeuren.

Deelnemers konden aangeven en motiveren welke 5 van de 14 (hoofd)aandachtspunten hun voorkeur genieten.

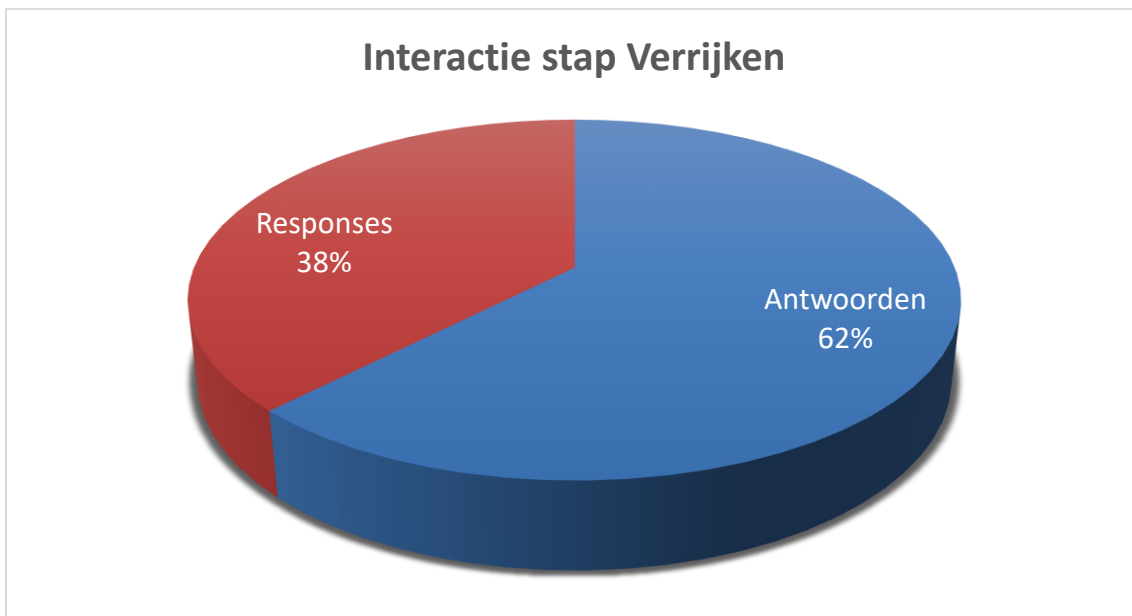
1. Er moeten meer branche specifieke oefencases beschikbaar komen
2. Bedrijven moeten zelfstandig (zonder begeleiding) kunnen oefenen
3. Er moeten meer DSO-werkplaatsen met begeleiding worden aangeboden
4. We hebben zelf een duidelijk beeld met welke activiteiten we willen oefenen (licht toe)

5. Er moet een vast moment in de week komen (spreekuur voor bedrijfsleven) waarin we live vragen kunnen stellen en voorbeelden kunnen bespreken
6. Naast het DSO/Omgevingsloket willen we ook kunnen oefenen met overheden
7. Er moet een helpfunctie komen in het Omgevingsloket
8. In het DSO/Omgevingsloket moeten de functionaliteiten van OLO, AIMonline, ruimtelijkeplannen en meldpunt bodemkwaliteit makkelijk terug te vinden zijn. Als de functionaliteiten anders werken is inzicht nodig in het hoe/wat/waarom.
9. Er moet een lijst komen met de meest gestelde vragen over de werking van het Omgevingsloket.
10. Overheden moeten uniformiteit in trefwoorden en benaming van werkzaamheden en activiteiten nastreven t.b.v. landelijk werkende bedrijven
11. Bedrijven en overheden moeten samenwerken om te beschermen assets van bedrijven (zoals kabels en leidingen) in het publieke domein mee te nemen bij de behandeling van aanvragen en meldingen.
12. Voor oefenen met het DSO/Omgevingsloket is voldoende content (werkzaamheden/activiteiten) in het systeem essentieel.
13. Een goede reactie op mijn inbreng is van belang.
14. We willen meer/vaker platformbijeenkomsten (zoals COGO/ NWOOG) en/of specifieke sessies voor het bedrijfsleven (licht toe).

Stakeholderverdeling bij stap Verrijken

NB: in de bijlagen zijn de tabellen opgenomen met de procentuele verdeling.

De voorkeurenfase

Inleiding

Na de verzamel-, verkenning- en verrijkingsfase is aan de deelnemers gevraagd hun voorkeuren aan te geven in de lijst van aandachtspunten die het resultaat was van de voorgaande fases.

Top 3

Als top 3 belangrijkste aandachtspunten komen naar voren:

- Uniformiteit in het gebruik van trefwoorden en benamingen door de overheden voor werkzaamheden en activiteiten.
>> *De lijst van werkzaamheden en trefwoorden wordt landelijk beheerd ter bevordering van de uniformiteit. In de benaming van activiteiten zijn overheden vrij maar het verdient aanbeveling dat de koepels van de overheden ook hierin streven naar uniformiteit (bijvoorbeeld de waterschappen gebruiken de aquo standaard voor activiteitbenamingen)*
- Van de functies in het DSO wordt verwacht dat ze makkelijk te vinden zijn en qua werking lijken op de huidige voorzieningen AIM, OLO, ruimtelijkeplannen en meldpunt bodemkwaliteit of dat een duidelijke uitleg wordt gegeven als de werking anders is geworden.
>> *Naast het raadplegen van de toelichtingen en webinars op de IPLO-website is het mogelijk om werkplaatsen aan te vragen waarbij onder begeleiding het DSO Omgevingsloket verkend en uitgelegd wordt. Eind juni 2022 wordt de nieuwe versie van het DSO Omgevingsloket uitgerold met daarin volgens planning ontwikkelde nieuwe functionaliteiten. Daarnaast zijn bugs en bevindingen uit werkplaatsen van zowel overheden als bedrijfsleven in de nieuwe versie opgelost.*
- Beschikbaarheid van voldoende content in het DSO Omgevingsloket is belangrijk om te kunnen oefenen.
>> *Met de uitrol van de nieuwe softwareversie van het DSO Omgevingsloket in week 26 worden de databases geleegd en wordt vanaf maandag 4 juli 2022 opnieuw met een schone lei gestart, te beginnen met de definitieve versie van de bruidsschat van alle gemeenten en enkele waterschappen. Daarnaast worden de rijksregels (AMvB's, etc.) ook opnieuw in de oefenomgeving gezet. Daarmee komen ten minste 950 digitale formulieren beschikbaar om te oefenen en aanvullend zullen oefenende bevoegde gezagen lokale content (gemeentelijk omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en provinciale omgevingsverordeningen en de daarbij behorende digitale check en aanvraagformulieren) gaan publiceren.*

Overige aandachtspunten

Zelfredzaamheid en autonomie van bedrijven vinden de deelnemers belangrijk. Men wil zelf relevante informatie kunnen vinden over de werking van het DSO Omgevingsloket en zelfstandig kunnen oefenen.

>> *In het geval van vaker gestelde vragen worden door IPLO-informatiepagina's toegevoegd op de IPLO-website of worden webinars of surfsessies aangeboden als dat effectiever is.*

Daarnaast is een helpfunctie voorzien in het DSO Omgevingsloket waaraan nog wordt gewerkt.

Op basis van branche specifieke werkplaatsen worden telkens oefencases uitgewerkt die ook door andere oefenende bedrijven te gebruiken zijn. Dit helpt bedrijven die wel willen oefenen met het DSO Omgevingsloket maar die nog geen duidelijk beeld hebben met welke activiteiten of casus ze willen oefenen. Er is een wekelijks spreekuur ingesteld op dinsdagmiddag van 13.00 – 14.30 uur waarin het eerste halfuur specifiek rekening gehouden wordt met beantwoording van vragen vanuit het bedrijfsleven. Jaarlijks worden 4 COGO en 4 NWOG bijeenkomsten en 4 inspiratiedagen georganiseerd. Dat is volgens de deelnemers voldoende.

In bepaalde situaties is juist samen optrekken van bedrijven en overheden gewenst, zowel aan de plan-kant als belanghebbende, als aan de kant van omgevingsoverleg, indienen en samenwerken.

>> Zowel overheden als bedrijven kunnen hulp vragen bij het in contact brengen met elkaar bijvoorbeeld voor het organiseren van een gezamenlijke oefenwerkplaats. Los daarvan kunnen branches of groepjes bedrijven werkplaatsen/ werkplaatsbegeleiding blijven aanvragen. Aanvragen kan via het [aanvraagformulier werkplaatsen](#). Tot nu toe wordt de werkplaatscapaciteit nog niet volledig benut.

Werkplaatsen en zelfstandig oefenen kan vragen oproepen of bevindingen met zich meebrengen. Een inhoudelijk goede en vlotte reactie (via IPLO) draagt bij aan de voortgang en geeft inzicht in wat er in de werelden van het bedrijfsleven en de overheden speelt.

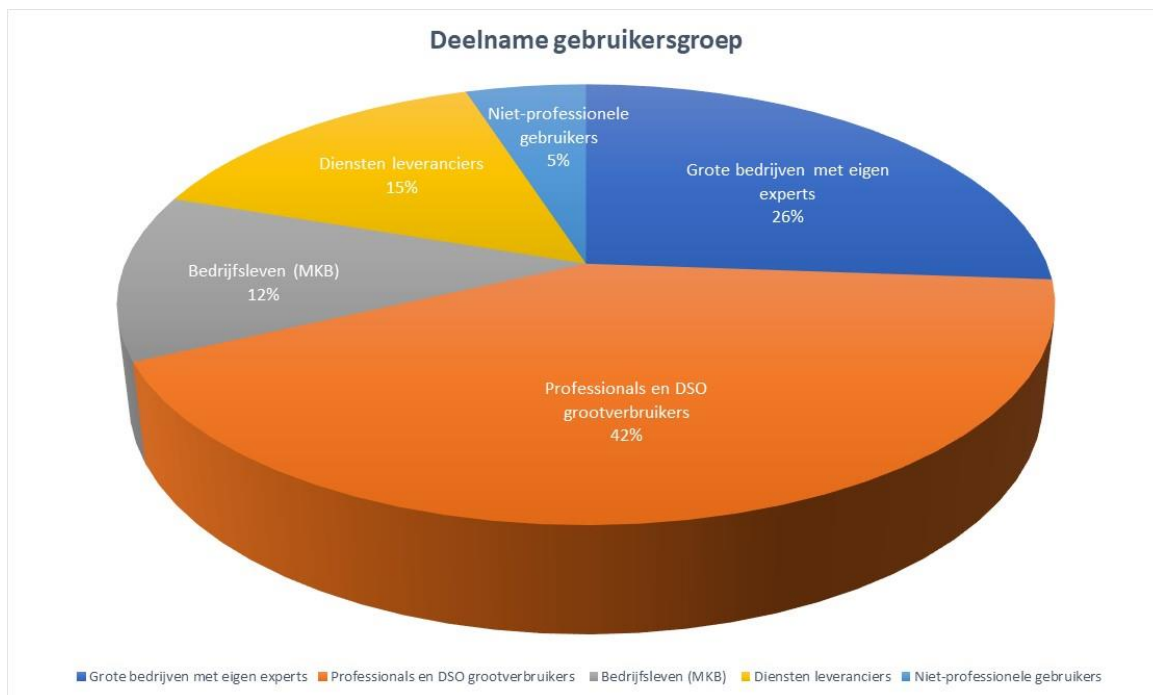
>> Hierover zijn afspraken gemaakt met IPLO en worden gesprekken gevoerd met RVO zodat u een goede terugkoppeling mag verwachten.

Vervolgacties

Naar aanleiding van het stakeholder inventarisatie traject en de voorkeuren die het bedrijfsleven heeft uitgesproken, kan het implementatie themateam bedrijfsleven prioriteiten stellen bij de ondersteuningsaanpak. De volgende concrete acties zijn gerealiseerd:

- Wekelijkse stakeholdertafel van Aandeslag Implementatie met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven
- Ronde tafel content (experts van serviceteam Rijk, TBO/ DSO en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven)
- Werkgroep 'verbeteren maatregelen' (experts van serviceteam Rijk, TBO/ DSO, na eerste analysefase uit te breiden met vertegenwoordigers uit de werkpraktijk van het bedrijfsleven)
- Herontwerp DSO/ omgevingsloket landingspagina met goed vindbare 'tegel' voor 'maatregelen voor bedrijven en burgers'
- FAQ en complete lijst met antwoorden en reacties op vragen en bevindingen bedrijfsleven uit inventarisatie en werkplaatsen met bedrijfsleven
- Terugkoppelmoment naar aanleiding van complete lijst met vragen en bevindingen uit inventarisatie en werkplaatsen met bedrijfsleven
- Publicatie definitieve bruidsschat gemeenten en waterschappen, beschikbaar om mee te oefenen vanaf week 27 (ruim 950 digitale formulieren)

Stakeholderverdeling bij stap Voorkeuren.

NB: in de bijlagen zijn de tabellen opgenomen met de procentuele verdeling.

Bijlage: Tabellen verdeling stakeholders per stap in het proces.

Tabel 1: Verkennen

Stakeholders	Percentage
Afval	2%
Agro	1%
Bouw installatie infra	5%
Energiesector	21%
Financiële dienstverlening	0%
Gezondheidszorg/maatschappelijk dienstverlening	0%
Groot/detailhandel	0%
Horeca	0%
Ict media communicatie	6%
Industrie	33%
Natuur en milieu	2%
Onroerend goed	0%
Overheid	1%
Persoonlijke dienstverlening	0%
Programma ADS	0%
Transport logistiek opslag	0%
Water	10%
Zakelijke dienstverlening	3%
Overig	16%
Totaal	100%

Tabel 2: Verrijken

Stakeholders	Percentage
Afval	0%
Agro	0%
Bouw installatie infra	5%
Energiesector	23%
Financiële dienstverlening	0%
Gezondheidszorg/maatschappelijk dienstverlening	0%
Groot/detailhandel	0%
Horeca	0%
Ict media communicatie	0%
Industrie	38%
Natuur en milieu	0%
Onroerend goed	0%
Overheid	0%
Persoonlijke dienstverlening	0%
Programma ADS	14%
Transport logistiek opslag	0%
Water	14%
Zakelijke dienstverlening	7%
Overig	0%
Totaal	100%

Tabel 3: Voorkeuren

Stakeholders	Percentage
Grote bedrijven met eigen experts	26%
Professionals en DSO grootverbruikers	42%
Bedrijfsleven (MKB)	12%
Diensten leveranciers	15%
Niet-professionele gebruikers	5%
Totaal	100%